

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

Изх. № И-19-30/13.05.2019 г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН
РЕД КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпиране на пари, внесен с вх. № 954-01-30 от 23/04/2019г. по описа на Народното събрание на Република България

Уважаема госпожо Караянчева,
Уважаеми господин Нунев,

Във връзка с обсъждането на **Законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпиране на пари**, внесен в НС на РБ с вх. № 954-01-30 от 23/04/2019г. по описа на Народното събрание на Република България, бих искала да представя на Вашето внимание някои коментари, становища, въпроси и предложения, от името на Сдружение „Асоциация на Българските Застрахователи“ (АБЗ), като заинтересована страна, *както следва*:

1. В §4 на ЗИД на ЗМИП е предвидено изменение на чл. 10, т. 4 от ЗМИП, със заличаването на думите „в предвидените от закона случаи“, което създава неяснота с оглед прилагането на мерките за опростена комплексна проверка (съобразно възможността, предвидена в чл. 25, ал. 3, т.6 от ЗМИП). Предлагаме в текста на предвижданото изменение:

ИЛИ изрично да бъде записано в текста, за яснота, като допълнение „*при съобразяване на изключението по чл. 25, ал. 3, т.6 от ЗМИП*“, тоест, че не се изключва прилагането на посочената специална хипотеза.

ИЛИ да бъде включен текст, който да обхване случаите, в които задължените лица прилагат опростена комплексна проверка съгласно чл. 25 от ЗМИП: *изясняване на произхода на средства, с изключение на случаите, когато се прилагат мерки за опростена комплексна проверка.*

2. В §6 на ЗИД на ЗМИП, с който се предвиждат допълнения и изменения на чл. 19 от ЗМИП, се въвеждат нови задължения за лицата по чл. 4, т. 1, 3 и 5 на ЗМИП, като целта на тези

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

допълнения е неясна и според нас, ненужна и непропорционална, с оглед на представените мотиви и предварителна оценка на въздействието към законопроекта:

Съгласно новата ал. 6 се въвежда обмен на идентификационните данни на бенефициерите по застрахователните договори между застрахователите (лицата по чл. 4, т.5) и кредитните институции по чл. 4, т.1 и финансовите институции по чл. 4, т.3. Целесъобразността на този обмен не може да бъде обоснована - особено с оглед липсата на яснота на кои кредитни институции застрахователите следва да изпращат идентификационните данни на бенефициерите съгласно ал. 6 – на кредитната институция, при която застрахователят има открита сметка или на кредитната институция, в които е открита банковата сметка на бенефициера.

Кредитната институция, в които е открита банковата сметка на бенефициера, разполага с неговите идентификационни данни с оглед на вече извършената комплексна проверка за целите на установяване на делови взаимоотношения с тази кредитна институция. За целите на идентификацията съгласно чл. 19, ал.1, кредитната институция, в която е открита банковата сметка на бенефициера, получава идентификационни данни на бенефициера от застрахователя с цел извършване на плащането на сумата по застрахователния договор от банковата сметка на застрахователя към банковата сметка на бенефициера.

С оглед спазване на принципа на свеждане на данните до минимум съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД) бихме искали да предложим обемът на предоставяните идентификационни данни на бенефициери от страна на застрахователите към кредитните и финансовите институции да се запази за определената цел - извършване на плащането на сумата по застрахователния договор по банковата сметка на бенефициера, т.е. идентификационните данни на бенефициера да включват: имена, идентификационен номер (ЕГН, ЛНЧ и др.), номер на банкова сметка (IBAN).

Съгласно ал. 5 се въвежда изискване за идентификация на трето лице, което получава в своя полза стойността на прехвърлената полица, от страна на кредитните и финансовите институции. Това е административно неоправдано, доколкото такава идентификация се извършва така или иначе от застрахователя при прехвърлянето на полицата. Според нас тази нова ал. 5 би следвало да отпадне.

Следва да се има предвид, че и в случаите по чл. 338 от КЗ застрахователят събира данните на третото лице, към което следва да извърши плащане - въз основа на представеното изрично писмено пълномощно, застрахователят следва да нареди плащането по застрахователния договор към третото лице след като изпълни предвидените мерки за комплексна проверка на третото лице по реда на чл. 19 от ЗМИП. Аналогично на бенефициера, кредитната институция, в които е открита банковата сметка на третото лице, разполага с неговите идентификационни данни с оглед на извършената комплексна проверка за целите на установяване на делови взаимоотношения. За целите на идентификацията, кредитната институция, в която е открита банковата сметка на третото лице, получава негови идентификационни данни от застрахователя при извършване на плащането на сумата по застрахователния договор.

С оглед на изложеното считаме, че предвидените с с §6 на ЗИД на ЗМИП изменения и допълнения в чл. 19 от ЗМИП в представения ЗИД **би следвало да бъдат преразгледани и не следва да бъдат приемани като допълнения на ЗМИП.**

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

Ако въпреки горното ни аргументирано становище предвидените с §6 на ЗИД на ЗМИП допълнения и изменения на чл. 19 от ЗМИП не отпаднат, то те би следвало да бъдат поне уточнени допълнително, по подходящ и адекватен начин. Това се налага най-вече с оглед обстоятелството, че кредитните институции или банките, които най-често участват в процеса по изплащане на застрахователни обезщетения, често са поне две: банката, в която е сметката Застрахователя (или лицето по чл. 4, т.5), както и банката на бенефициера по застрахователната полица, по която сметка изплащането по застрахователния договор ще следва да бъде извършено от застрахователя (по посочване от бенефициера).

Следва да се отбележи, че изплащането по застрахователния договор се извършва не от банката, а от застрахователя, респективно той на собствено основание е длъжен да извърши комплексната проверка и идентификация по отношение на бенефициера по застрахователния договор, с мерките по чл.19, ал.1 от ЗМИП – в този смисъл отново подчертаваме, че текста на новата ал. 2 е некоректен.

От новата ал.2 не става ясно също дали банката на застрахователя (на лицето по чл. 4, т.5, което извършва плащането) или банката на бенефициера по застрахователната полица, в която се намира сметката на бенефициера (по която се получава изплащането по застрахователния договор), ще трябва да извършва комплексната проверка и идентификация по отношение на бенефициера по застрахователния договор, с мерките по чл.19, ал.1 от ЗМИП.

Банката на Застрахователя (респ., на лицето по чл. 4, т.5) няма никаква възможност за идентифицира бенефициера, доколкото бенефициерът, в общия случай, не е клиент на банката на застрахователя и тази банка няма да има никаква възможност да идентифицира бенефициера, доколкото няма никакви отношения с него. Предвид това логично е да се заключи, че единствено банката на бенефициера би могла да извърши проверката и идентификацията на бенефициера, предвидена в новата ал.2 на ЗИД на ЗМИП, като получател на плащане от застраховател, произтичащо от застрахователен договор.

Единственият смисъл, който би могъл да бъде потърсен и/или видян в една такава повторна проверка и идентификация на бенефициера, от страна на кредитната институция, в която (по сметка с титуляр бенефициера) се получава плащане по застрахователния договор, е верификацията на данните, които бенефициерът е подал на застрахователя при идентификацията, която последният така или иначе извършва – най-вече на данните, че тази конкретна банкова сметка, по която се получава плащането по застрахователния договор при съответната банка, е именно банкова сметка на действителния бенефициер (или лице по чл. 338 от КЗ) по застрахователното плащане – тоест, че бенефициерът е титуляр на тази сметка и че действително именно този бенефициер ще получи плащането, когато/ако то бъде извършено от Застрахователя по тази банкова сметка. Тази банка на бенефициера (или лице по чл. 338 от КЗ) в действителност няма да извършва застрахователно плащане, а ще приеме по сметката на бенефициера застрахователното плащане, извършено от застрахователя.

По силата на горната логика, според нас, би следвало предложената като нова ал. 6 на чл. 19 от ЗМИП да предшества съдържанието на предложената като нова в §6 ал. 2.

Съответно, би следвало да се уточни в текста, че лицата по чл. 4, т.5 ЗМИП, преди да наредят плащане към бенефициер по застрахователен договор (или лице по чл. 338 от КЗ), следва да изпращат информацията (идентификационните данни) именно на банката (респ, на институциите по чл. 4, т.1 и 3 от ЗМИП), в която е сметката на бенефициера (която сметка последният е посочил за като сметка за извършване на плащането по застрахователния договор). В тази връзка предлагаме изрично, ясно и изчерпателно да се посочи в текста на допълнението какви именно данни следва да се изпращат от страна на лицата по чл.4, т.5. към кредитните институции – това следва да е **необходимият и пропорционален минимум данни**, с оглед ЗЗЛД

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

и Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR), тоест, имена, ЕГН, данни за сметката, която е посочена от бенефициера за плащане по застрахователния договор (IBAN).

Би следвало текстът на предложената като нова ал. 2 да се измести след текста на сега предложената ал.6, като изрично се уточни, че банката на бенефициера следва да извърши верификация на данните, изпратени от Застрахователя още преди изпълнението на платежната услуга по заверката на сметката на бенефициера със сумата на изплатеното от Застрахователя към съответната сметка плащане – включително и най-вече верификация дали съответната конкретна банкова сметка действително принадлежи на конкретния бенефициер, респ., дали той е неин титуляр.

Би могло да се предвиди също в текста на промяната (допълнението), че банката връща информация на застрахователя за резултатите от извършената от нея верификация, най-вече по съществения въпрос дали бенефициерът действително е титуляр на сметката, по която ще се получи плащането в съответната институция по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП. Това би имало известен смисъл и реално би допринесло за идентификация на действителното лице-титуляр на сметка, на което ще бъде извършено плащането по застрахователния договор чрез плащането по съответната сметка.

Би следвало да се предвиди също, че ако при тази своя проверка по чл.19, ал.1. от ЗМИП, институцията по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП установи, че посоченият от Застрахователя в идентификационната информация бенефициер не е действителния титуляр на сметката, към която застрахователят е наредил плащането по застрахователния договор, тя следва да върне плащането обратно на застрахователя, като неправилно извършено (вкл. когато плащането е било извършено преди тази идентификация и верификация от страна на институцията по чл. 4, т.1. и 3), поради несъответствия между посочения бенефициер и титуляра на съответната сметка.

Би следвало да се предвиди също, за допълнителна сигурност на застрахователя, че Застрахователят (лицето по чл.4, т.5) **не е длъжен** да извърши плащане по застрахователния договор, докато не получи информация (потвърждение), от страна на институцията по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП, че бенефициерът е действителния титуляр на сметката, посочена в идентификационната информация, изпратена от него на съответната институция по чл. 4, т.1. и 3. ИЛИ ако вследствие на верификацията на тази идентификационната информация, от страна на институцията по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП, при него бъде получена обратна информация, че бенефициерът не е титуляр на съответната сметка, която е посочил на Застрахователя за плащане – горното би могло да се счита за непосочване на сметка, по смисъла на чл. 380, ал.3 от Кодекса за застраховането (КЗ). Считаме, че би следвало изрично да се съобрази и предвиди изключението по чл. 338. от КЗ, според който, при определени в този нормативен текст предпоставки, Застрахователят може да плати на бенефициера и чрез друго лице.

Във връзка с по-горните мотиви, ако не се приеме предложението ни по-горе текстовете на §6 от ЗИД на ЗМИП за допълнение на чл.19 да отпаднат, предлагаме следната редакция на §6, респ. на чл. 19 ЗМИП:

„§6. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

(2) Преди да наредят плащане към бенефициер по застрахователен договор, лицата по чл. 4, т.5 изпращат на кредитните институции по чл. 4, т. 1 и на лицата по чл. 4, т. 3, в които е открита сметката на бенефициера, посочена за извършване на застрахователното плащане, идентификационните данни на бенефициера, които включват трите имена, ЕГН или ЛНЧ, номер на банкова сметка, като изрично посочват, че плащането към този бенефициер по посочената банкова сметка е по застрахователен договор по ал. 1. В случаите когато плащането е по застрахователен

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

договор чрез застрахователен посредник, посредник предлагащ застрахователни услуги като допълнителна дейност или чрез други лица, съгласно чл. 338 от Кодекса за застраховането, лицата по чл. 4, т.5 изпращат идентификационните данни за лицето упълномощено да получи плащането по застрахователния договор.

2. Създават се нови ал. 3 и ал.4:

(3) Кредитната институция, респ. институцията по чл.4, т. 3, в която е сметката на бенефициера или на лицето, упълномощено да получи плащане, съгласно чл. 338 от Кодекса за застраховането, на която е изпратена информацията по ал. 2, прилага мерките по ал.1 преди изпълнението на платежната услуга, като извършва проверка дали съответната сметка действително принадлежи на бенефициера или на упълномощено лице по чл. 338 от Кодекса на застраховането, респ. дали съответното лице действително е неин титуляр. В случай, че има разминаване, кредитната институция, респ. институцията по чл.4, т. 3 не извършва платежната услуга, а уведомява лицето по чл. 4, т.5, което извършва плащането по застрахователен договор.

(4) В случай, че при проверката по ал.3 по-горе, респ. при идентификацията на лицето по чл. 19, ал.2, съответната институция по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП установи, че посоченият от лицето по чл.4, т.5 бенефициер (или упълномощено лице по чл. 338 от Кодекса на застраховането) не е действителния титуляр на сметката, към която е наредено плащането по застрахователния договор, тя следва да върне плащането обратно на лицето по чл.4, т.5, като несъответстващо и неправилно извършено.

Лицето по чл.4, т.5 не е длъжно да извърши плащане по застрахователния договор, ако вследствие на проверката, извършена от страна на съответната институция по чл.4, т.1 и 3 от ЗМИП, при него бъде получена информация, че бенефициерът или упълномощеното лице по чл. 338 от Кодекса на застраховането не е титуляр на съответната сметка, като горното се счита за непосочване на сметка, по смисъла на чл. 380, ал.3 от Кодекса за застраховането.

4. Досегашните алинеи 2 и 3 стават съответно алинеи 6. и 7. ,,

3. В §9 на ЗИД на ЗМИП е предвидено изменение и допълнение на чл. 43 на ЗМИП със създаването на нова ал. 3. Текстът на разпоредбата е неясен по отношение мотивите за уведомяване на служителите на висша ръководна длъжност на лицата по чл. 4, т. 1 и чл. 4, т. 3 на ЗМИП от страна на застрахователите (задължените лица по чл. 4, т. 5) преди пристъпване към изплащане на суми. При извършване на комплексна проверка задължените лица установяват дали лицата, с които установяват делови взаимоотношения, са лица по чл. 36, ал. 2 от ЗМИП и прилагат мерки за разширена комплексна проверка спрямо тях. Съгласно чл. 43, ал. 2, лицата по чл. 4, т.5 прилагат разпоредбите на чл. 38 и чл. 40 и спрямо бенефициерите по застрахователни договори, когато установят, че са видни политически личности. Текстът на разпоредбата е неясен и по отношение мотивите за уведомяване съгласно чл. 72 от ЗМИП. Задължените лица по чл. 4, т. 5 могат да направят преценка дали е налице съмнение и/или узнаване за изпиране на пари и/или наличие на средства с престъпен произход при сключване на застрахователните договори и да уведомят Дирекция „Финансово разузнаване“ по реда на чл. 72 за всички установени случаи на съмнение и узнаване.

4. В §27, т.5 на ЗИД на ЗМИП е предвидено изменение и допълнение на Чл. 101, ал. 8, като се предлага думата „агенти“ да се замени с „посредници“. Предлагаме тази промяна да

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

отпадне, тъй като застрахователните посредници, които са застрахователни брокери по смисъла на КЗ, също са задължени лица по чл. 4 на ЗМИП, като предвид това би следвало да спазват и да прилагат собствените си правила, приети по реда на чл.102 от ЗМИП, а не да прилагат и спазват правилата на застрахователната компания, чиито продукти предлагат. Това задължение може да е приложимо само по отношение на застрахователните агенти. Трябва да се има предвид, че застрахователните брокери са вид посредник, който по своята природа представлява застраховачото се лице при сключването на един застрахователен договор, като му представя офертите често на десетки застрахователи. Би било практически невъзможно брокерите да бъдат задължени да спазват и прилагат едновременно вътрешните правила на десетки застрахователи или презастрахователи.

5. В §28, т.1 на ЗИД на ЗМИП е предвидено отпадане на чл. 103, ал.1,2,3 и 4 от ЗМИП. Считаме, че тези разпоредби би следвало да останат в ЗМИП, тъй като проверката и утвърждаването на Правилата от директор на дирекция „Финансово разузнаване“ (ДДФР) на ДАНС е превантивен фактор за намаляване на риска от изпирането на пари, като заедно с това създава стабилност и сигурност у лицата по чл.4 от ЗМИП, че приетите от тях Правила са напълно адекватни на изискванията на Закона.

Съответно, ако горното се приеме, би следвало да отпадне предвиденото в §28, т.2 на ЗИД на ЗМИП изменение на ал. 5 и ал.6 на посочения чл. 103 от ЗМИП, както и измененията на ал. 8 и ал.9 на чл.103 от ЗМИП.

Съответно, приемаме и адмираме новоприетите срокове по §6 от ПЗР на ЗМИП, приети с изменението на Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия – приемаме като адекватни тези нови срокове – до 6 месеца от публикуването на резултатите от националната оценка на риска на интернет страницата на Държавна агенция "Национална сигурност - като сме съгласни привеждането на правилата в съответствие и изпращането на правилата за утвърждаване от ДДФР на ДАНС да стане в тези нови срокове – в този смисъл, ако горното се приеме, със ЗИД на ЗМИП в ал.2 на §6 от ПЗР на ЗМИП би следвало отново да се добавят думите „и изпращат за утвърждаване от ДДФР на ДАНС“.

6. В § 35 и §36 на ЗИД на ЗМИП, в текстовете на чл. 116, ал.3, преди т.1 и на чл. 117, ал.2, преди т.1, е предвидена замяна на думата „системни“ с думите „тежки или системни“. В същото време в Допълнителните разпоредби има дефиниция на понятието „системно нарушение“, но липсва дефиниция на понятието „тежко нарушение“, съответно липсват обективни и разписани в Закона критерии, на базата на които да се определи кога едно нарушение ще бъде преценявано като „тежко“ по смисъла на тези разпоредби. Считаме, че това ще затрудни прилагането на тези разпоредби и ще създаде сериозен субективизъм в материята, по отношение на преценката кога и дали едно нарушение е тежко или не. Считаме, за необходимо и полезно или думата „тежки“ да отпадне от посочените текстове на ЗИД на ЗМИП или да се създаде в ДР на закона допълнителна дефиниция на понятието „тежко нарушение“, като се заложат обективни критерии за преценката кога и дали такова е налице.

Надявам се горните коментари и предложения на *Асоциация на Българските Застрахователи* да бъдат разгледани и да бъдат взети предвид при разглеждането на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпиране на пари, внесен с вх. № 954-01-30 от 23/04/2019г. по описа на Народното събрание на Република България,

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

респективно да се окажат полезни при неговото разглеждане и обсъждане, с оглед търсеното и целено като краен ефект подобряване на разпоредбите на ЗМИП и за повишаване на неговото съответствие като нормативен акт с изискванията на приложимото Общностно законодателство, както и на неговата адекватност към обществените условия и нужди.

Сдружение *Асоциация на Българските Застрахователи* остава на разположение за допълнителни становища, дискусии, коментари по Законопроекта за изменение и допълнение на ЗМИП, както и за организиране на работни срещи, при преценена от Вас необходимост.

С уважение,

Светла Несторова
/Председател на Управителния съвет/

